

«مرجعیت مجتهد متجزی»

مؤلف:

ناصر متقی

به کوشش: علیرضا رضائی

سرشناسه: متقی، ناصر، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: مرجعیت مجتهد متجری/ مؤلف ناصر متقی؛ محقق و ویراستار
علیرضا رضائی.

مشخصات نشر: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص، ۵/۲۱×۵/۱۴، س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۱۹۸-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه، ص: ۱۱۴-۱۲۰ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: متقی، ناصر، ۱۳۵۷- -- وعظ
موضوع: اجتهاد

اجتهاد متجری (Islamic law) / Mujtahid Mutahhari
* (نقد) اجتهاد متجری و علما -- دیدگاه درباره اجتهاد (Islamic law) -- Views on
شناسه افزوده: رضائی، علیرضا، ۱۳۷۱مهر-
رده بندی کنگره: ۴/۵۴۱۶۷
رده بندی دیویی: ۳۱/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۴۷۹۷۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا
تاریخ درخواست: ۰۳/۱۷/۱۴۰۳
تاریخ پامخکوبی: کد ییگیری: ۹۹۵۵۲۴۵

میراث ماندگار

نام کتاب: «مرجعیت مجتهد متجری»

مؤلف: ناصر متقی

به کوشش و ویراستار: علیرضا رضائی

صفحه آرایشی و طراحی: محمد حسین عرب زاده

انتشارات: میراث ماندگار

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۱۹۸-۸

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

چاپخانه: وفا

قیمت: ۱۰۰,۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۸	مقدمه مؤلف
۱۰	پیشگفتار
۱۲	گفتار اول: تعریف اجتهاد
۱۲	مدخل
۱۳	تعریف لغوی
۱۴	اجتهاد و مجتهد در نصوص دینی
۱۸	تعاریف اصطلاحی اجتهاد
۲۰	تبیین تعاریف اصطلاحی
۳۴	گفتار دوم: اقسام اجتهاد و تعریف آنها
۳۷	گفتار سوم: امکان اجتهاد تجزی
۳۷	قول به استحاله
۳۸	نقد قول به استحاله
۴۴	قول به وجوب
۴۵	بررسی دلیل قول به وجوب
۴۷	قول به امکان

گفتار چهارم: جواز عمل مجتهد متجزی به فتوای خود.....	۵۱
گفتار پنجم: اقوال در مرجعیت مجتهد متجزی.....	۵۴
۱. قول به عدم جواز.....	۵۵
۲. قول به جواز.....	۵۵
گفتار ششم: ادله جواز تقلید از مجتهد متجزی.....	۵۹
نکات مقدماتی.....	۵۹
دلیل اول: بنا و سیره عقلاء.....	۶۳
دلیل دوم: «ادله لفظی».....	۸۱
دلیل لفظی اول: آیات قرآن کریم.....	۸۶
آیه «أهل الذکر».....	۸۶
آیه نفر.....	۹۲
دلیل لفظی دوم: روایات شریفه.....	۹۴
روایت اول.....	۹۶
روایت دوم.....	۱۰۷
روایت سوم.....	۱۱۸
نتیجه ادله لفظی (آیات و روایات).....	۱۲۱
جمع بندی.....	۱۲۳
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۳۰

مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطيبين
الطاهرين الهداة المهديين سيما بقیة الله في الأرضين و لعنة الله على أعدائهم
أجمعين

پیرامون اجتهاد و تقلید، مسائل مهمی مطرح بوده که شایسته است از آنها
بحث شود. یکی از آن مسائل، مرجعیت مجتهد متجزی است که این طلبه
حقیر، مسئله مذکور را تدریس کرده و کتاب حاضر، نتیجه آن است.

برخود لازم می دانم از روحانی فاضل و گرامی، جناب حجة الاسلام آقای
علیرضا رضائی (دامت توفیقاته) صمیمانه سپاسگزاری کنم که پیاده سازی
درس ها بدون هیچ گونه دخل و تصرف محتوایی، ویرایش صوری، نوشتن تمامی
پاورقی ها اعم از ارجاعات و غیر آن و نیز تهیه و تنظیم فهرست منابع و مآخذ اثر
پیش رو را انجام داده اند.

از ناشر عزیز و فرهنگ دوست و همکاران گرامی ایشان در انتشارات «میراث
ماندگار» نیز تشکر می نمایم.

از مخاطبان فرهیخته و خوانندگان گرامی استدعا دارم که پیشنهادات و
انتقادات ارزنده خویش را نسبت به ساختار و محتوای کتاب حاضر به نشانی
ناشر محترم منتقل فرمایند و بنده را مرهون الطاف خود سازند.

امید است که خدای مئان، کتاب حاضر را از این بنده ناچیز قبول فرماید و
آن را نافع برای خوانندگان فرهیخته و گرامی و ذخیره قبر و قیامت قرار دهد و

امیدوارم که خلیفه الله الکبری، حضرت بقیة الله، امام حی منتظر عجل الله تعالی فرجه الشریف از تألیف اثر پیش رو راضی باشند و دعای مبارک و مستجاب آن وجود مقدس، شامل حال همگان و این کمترین شود و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.

«رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِوَالِدِي وَلِمَنْ وَجِبَ لَهُ حَقٌّ عَلَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ».

بنده ناچیز: ناصر متقی - قم المشرفة

۶ رجب المرجب ۱۴۴۶ هجری قمری

۱۸ دی ماه ۱۴۰۳ هجری شمسی

پیشگفتار

تخصص‌گرایی در علوم و فنون مختلف که امروزه از ضرورت‌های زندگی بشر محسوب می‌شود یک قاعدهٔ عقلانی بوده که همگان بر آن اتفاق نظر دارند. از عواملی که ضرورت و مقبولیت تخصص‌گرایی را دوچندان می‌کند، محدودیت عمر انسان‌ها، تفاوت در هوش و استعداد و علائق‌شان، دشواری و صعوبت برای دستیابی به رشته‌های گوناگون علمی و نیازهای لازم و ناگزیر فردی و جمعی انسان‌هاست.

در بین علوم، دانش فقه از این قاعده مستثنا نیست؛ زیرا فقه، علمی گسترده بوده که دامنهٔ آن با مسائل نوپیدا و اصطلاحاً مستحدثه، روزبه‌روز در حال گسترش و فراگیری بیشتر است. با این همه، هرچند راه برای کسب علم در تمامی ابواب فقه که اصطلاحاً به آن «اجتهاد مطلق» گفته می‌شود گشوده است، اما در عین حال گستردگی و دامنه‌دار بودن این علم اقتضا می‌کند تا عده‌ای در برخی از ابواب فقه، به‌طور تخصصی ورود کرده و با چیرگی و مهارت لازم، احکام شرعی فرعی را استنباط نمایند که این همان «اجتهاد تجزی» مورد بحث و بررسی در اثر پیش روی شماست.

در کتاب حاضر در پی پاسخ به این پرسش هستیم که آیا «مجتهد متجزی» می‌تواند مرجع تقلید و محل رجوع عامهٔ مردم در مسائل شرعی فرعی‌شان باشد؟ به بیان دیگر، آیا مردم در مسائل و سؤالات شرعی خود، می‌توانند به کسانی که فقط در برخی از ابواب فقه نه همهٔ ابواب آن، تخصص ویژه‌ای پیدا کرده‌اند رجوع نموده و پاسخ‌شان را دریافت کنند؟

لازم است به این نکته اشاره کنیم که چون مؤلف گرامی در این کتاب، فقط بر همین پرسش تمرکز داشته‌اند، از این رو به مسائل دیگری مانند: «اشتراط رجولیت»، «اشتراط علمیت»، «مرجح بودن اعدلیت در صورت تساوی دو یا چند مجتهد از حیث علمی» و... که مربوط به شرایط مرجعیت بوده و طرح و بررسی هر کدام به مجال و مقال مستقلی نیاز دارند نپرداخته‌اند.

نگارنده کتاب به طرح شش گفتار پیرامون اجتهاد تجزی و مطالب مربوط به آن پرداخته‌اند که به ترتیب عبارت‌اند از: ۱. تعاریف لغوی و اصطلاحی اجتهاد، ۲. اقسام اجتهاد، ۳. امکان اجتهاد تجزی، ۴. جواز عمل مجتهد متجزی به فتوای خود، ۵. اقوال در مرجعیت مجتهد متجزی، ۶. ادله جواز تقلید از مجتهد متجزی.

در انتها بعد از حمد و شکر و تسبیح بی‌انتهای درگاه الهی، خاطر نشان می‌کنیم که اثر پیش رو نتیجه سلسله جلسات تدریس فقه استاد عزیز و بزرگوارم حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای شیخ ناصر متقی حفظه الله می‌باشد. اینجانب درس‌های ایشان را بدون هیچ‌گونه دخل و تصرف محتوایی، پیاده‌سازی و ویرایش صوری کرده، سپس تمامی پاورقی‌ها اعم از ارجاعات و غیر آن را نگاشته و در نهایت، فهرست منابع و مآخذ را تهیه و تنظیم نمودم. بنابراین متن کتاب از آن مؤلف بوده و تمامی پاورقی‌ها بر عهده اینجانب است. به امید رضایت و عنایت خاص حضرت صاحب الامر ولی الله الأعظم «ارواحنا و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء»

قم المشرقة - زمستان ۱۴۰۳ - علیرضا رضائی